

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ

Vedic Literature of Ancient India

ଉପନିଷଦ

(ଉପନିଷତ୍)

Upanishad / उपनिषत्

୧୦୮ ଉପନିଷଦ (ଭାଗ – ୫)

108 Upanishad (Vol – 5)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଉପଦେଷ୍ଟା

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର

ସଂପାଦକ, ହିନ୍ଦୁ ମହାସଭା, ଓଡ଼ିଶା ଶାଖା

ବେଦ ଉପନିଷଦ

ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ 'ବେଦ ଯୁଗ'ର ଶେଷ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ଉପନିଷଦ 'ଷଦ' ଶବ୍ଦରୁ ଆସିଅଛି, ଷଦ ଅର୍ଥାତ 'ବସିବା', ଏଥିରେ ପୂର୍ବରେ 'ଉପ' ଓ 'ନି' କୁ ଯୋଡ଼ା ଯାଇଛି । ଅର୍ଥାତ 'ଉପ' ର ଅର୍ଥ ପାଖରେ , 'ନି' ର ଅର୍ଥ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ, ତେଣୁ ଉପ-ନି-ଷଦ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଲା, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସିବା, ଅର୍ଥାତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପଣ ସହିତ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସି ବେଦର ଶେଷ ଭାଗ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବା । ଉପନିଷଦକୁ ବେଦର ଚତୁର୍ଥ ସ୍ତର ବା ଅଂଶ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଯେହେତୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ ବେଦର ଅନ୍ତ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ଏହାକୁ 'ବେଦାନ୍ତ' ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଅଧିକାଂଶ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକର ବିଷୟବସ୍ତୁ 'ଆତ୍ମବିଦ୍ୟା' ଓ 'ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା' ଉପରେ ଆଧାରିତ । ଏହାକୁ ଅନେକ ଗବେଷକ ବା ପଣ୍ଡିତ ବା ଜ୍ଞାନୀମାନେ ଅନେକ ଆଖ୍ୟା ଦେଇଛନ୍ତି ଯଥା – 'ଆଦି ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ' ଏହାକୁ 'ଆତ୍ମ ଓ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା' କହିଛନ୍ତି, 'ମାକ୍ଷ ମୁଲ୍ଲେର୍' ଓ 'ପାଉଲ୍ ଦେଉସାନ୍' ଏହାକୁ 'ଗୁପ୍ତ ଶିକ୍ଷା', ଓ 'ପାଟ୍ରିକ୍ ଓଲିଭେଲ୍ଲେ' 'ଲୁକ୍କାୟିତ ଅର୍ଥ', ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ।

ଏହା କୁହାଯାଏ ଯେ, ଯେଉଁ ଶିଷ୍ୟ ମାନଙ୍କର ଚରିତ୍ର, ଶିକ୍ଷା ଓ ଗୁରୁଭକ୍ତି ଠିକ ରହୁଥିଲା, ସେମାନଙ୍କୁ କେବଳ ଉପନିଷଦ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳୁଥିଲା । ସେଇଥିପାଇଁ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କୁ "ଗୁପ୍ତ ବିଦ୍ୟା" କୁହାଯାଏ ।

ଇତିହାସକାର ଓ ଗବେଷକ ମାନଙ୍କ ଅନୁସାରେ ବେଦରେ ସମୁଦାୟ ୧୦୮ଟି ଉପନିଷଦ ଅଛି । ଏହିସବୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦ ଅଧୀନରେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଓ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଅନୁସାରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ବିଭକ୍ତିକରଣର ପଦ୍ଧତି ଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ - ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ, ଓ ଯୋଗ । ଅର୍ଥାତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦର ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ, ଓ ଯୋଗ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ ଅଛି । (ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଟେବୁଲ୍‌ରେ ଏହାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତକରଣ ପାଇ ପାରିବେ)

ଏସବୁ ଉପନିଷଦ ଭିତରୁ ଦଶୋପନିଷଦ, ଅର୍ଥାତ ୧୦ଟି ଉପନିଷଦକୁ 'ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ' ଭାବରେ ମାନନ୍ତି, ଏଥିରେ, ପରେ ଆଉ ୩ଟି ଉପନିଷଦ ଯୋଗ କରାଯାଇ ଏହାକୁ ୧୩ଟି କରିଦିଆଗଲା । ତେଣୁ ୧୩ଟି ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ, ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ - (ଦଶୋପନିଷଦ) - ଈଶ, କେନ, କଠ, ପ୍ରଶ୍ନ, ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଐତରେୟ, ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ ଓ ବୃହଦାରଣ୍ୟକ, (ଅତିରିକ୍ତ) - କୌଷୀତକି, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର ଓ ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ ।

ବେଦ - ଉପନିଷଦ ସଂଗଠନ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ନ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଉକ୍ ବେଦ	୧୦	ଐତରେୟ, କୌଷୀତକି	ଆତ୍ମବୋଧ, ମୁକ୍ତଲ	ନିର୍ବାଣ	ତ୍ରିପୁରା, ସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମୀ, ବହୁତ,	-	ଅକ୍ଷମାଳିକା	ନାଦବିନ୍ଦୁ
ସାମବେଦ	୧୨	ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ, କେନ	ବକ୍ରସୂତୀ, ମହା, ସାବିତ୍ରୀ,	ଆରୁଣେୟ, ମୈତ୍ରେୟ, ସଂନ୍ୟାସ, କୁଣ୍ଡିକା	-	ବାସୁଦେବ, ଅବ୍ୟକ୍ତ	ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଜୀବା ଲ, ଜବାଳି	ଯୋଗରୂପାମଣି, ଦର୍ଶନ
କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ	୩୨	କଠ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର, ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ,	ସର୍ବସାର, ଶୁକରହସ୍ୟ, ସ୍ୱୟ, ଗର୍ଭ, ଶାରୀରକ, ଏକାକ୍ଷର, ଅକ୍ଷି	ବ୍ରହ୍ମ, ଅବଧୂତ, କଠଶ୍ରୁତି	ସରସ୍ୱତୀ ରହସ୍ୟ	ନାରାୟଣ, କଳି ସତ୍ତରଣ	କୈବଲ୍ୟ, କାଳାଗ୍ନି ରୁଦ୍ର, ଦକ୍ଷିଣାମୂର୍ତ୍ତି, ରୁଦ୍ରହୃଦୟ, ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମ	ଅମୃତବିନ୍ଦୁ, ତେଜୋବିନ୍ଦୁ, ଅମୃତନାଦ, କ୍ଷୁରିକା, ଧାନବିନ୍ଦୁ, ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା, ଯୋଗତତ୍ତ୍ୱ, ଯୋଗଶିଖା, ଯୋଗକୁଣ୍ଡଳିନୀ, ବରାହ
ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ	୧୮	ଇଶ, ବୃହଦାରଣ୍ୟକ	ସୁବାଲ, ମନ୍ତ୍ରିକ, ନିରାଲମ୍ବ, ପୈଙ୍ଗଲ, ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ମୁକ୍ତିକା	ଜାବାଲ, ଭିକ୍ଷୁକ, ତୁରୀୟାତୀତ ଅବଧୂତ, ୟାଜ୍ଞବଲ୍କ୍ୟ, ଶାବ୍- ୟାୟନୀୟ,	-	ତାରସାର	-	ଅଦ୍-ବୟ ତାରକ, ହଂସ, ତ୍ରିଶିଖ-ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମଣ୍ଡଳ-ବ୍ରାହ୍ମଣ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ଧ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଅଥର୍ବ ବେଦ	୩୨	ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ପ୍ରଶ୍ନ,	ଆତ୍ମା, ସୂକ୍ଷ୍ମ, ପ୍ରାଣାଗ୍ନିହୋତ୍ର	ଆଶ୍ୱମେଧ, ନାରଦପରିବ୍ରାଜକ, ପରମହଂସ, ପରମହଂସ ପରିବ୍ରଜକ, ପରଂବ୍ରହ୍ମ,	ସୀତା, ଦେବୀ, ତ୍ରିପୁରାତାପିନୀ, ଭାବନ	ନୃସିଂହ ତାପନୀୟ, ମହାନାରାୟଣ, ରାମ ରହସ୍ୟ, ରାମ ତାପନୀୟ, ଗୋପାଳ- ତାପନୀ, କୃଷ୍ଣ, ହୃୟଗ୍ରୀବ, ଦତ୍ତାତ୍ରେୟ, ଗରୁଡ଼	ଅଥର୍ବସିରସ, ଅଥର୍ବଶିଖା, ବୃହଜ୍ଜାବାଳ, ଶରଭ, ଭୃଗୁଜାବାଳ, ଗଣପତ୍ୟର୍ଥବ ଶୀର୍ଷ	ଶାନ୍ତିଲ୍ୟ, ପଶୁପତିବ୍ରହ୍ମ, ମହାବାକ୍ୟ
ସମୁଦାୟ	୧୦୮	୧୩	୨୧	୧୯	୮	୧୪	୧୩	୨୦

ପ୍ରୀୟ ପାଠକ,

ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ ଉପଲବ୍ଧ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାମାନ୍ୟ ଅନ୍ତର ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ, ଏହା ଭୁଲ୍ କିମ୍ବା ତୃଟିଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ, ଏହା କେବଳ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସଂସ୍କରଣ ଅଟେ । ଏହି ଉପନିଷଦ ସଂସ୍କରଣରେ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ପ୍ରକାଶିତ "ଇଶାଦି ବିଂଶୋତ୍ତରଶତୋପନିଷଦଃ" ପୁସ୍ତକ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ।

ଆମ ଜ୍ଞାନ ଅବଧିରେ, ଧ୍ୟାନ ପୂର୍ବକ ସମସ୍ତ ସାବଧାନ, ଓ ଯତ୍ନର ସହିତ ଓଡ଼ିଆରେ ରୂପାନ୍ତର କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଭୁଲ୍ ବା ତୃଟି ରହିଥାଇପାରେ, ଯଦି କିଛି ତୃଟି ରହିଯାଇଥାଏ, ତାହା ସଂପାଦକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚରକୁ ଆଣିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ଆଶାକରୁଛି, ଏହା ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଭାଷୀ ଜ୍ଞାନଲିପ୍ତ ଜନମାନଙ୍କ କାମରେ ଆସିବ ଓ ଏହାକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ, ତଥା ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢ଼ି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚାଇ ଭାରତର ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ବଜାୟ ରଖିବେ ।

ତାରିଖ - ୧୦.୦୯.୨୦୨୧

ଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

ସଂସାରଫଳ, ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଇ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଓଡ଼ିଶା

ଯୋଗ ଉପନିଷଦ

(Yoga Upanishad)

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଅଦ୍ଭ୍ୟତାରକ ଉପନିଷଦ

(Advyataarakopanisat / Advyataaraka Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ ଡରଶୀସେନ ମେହେର

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ଶ୍ରୀ ତରଣୀସେନ ମେହେର

ବଲାଙ୍ଗୀର, ଓଡ଼ିଶା,

mehrtaranisen1@gmail.com

ଅଦ୍ୱୟତାରକୋପନିଷଦ୍ / ଅଦ୍ୱୟତାରକ ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ ଅଦ୍ୱୟତାରକୋପନିଷଦ୍ ॥

ଦ୍ୱୈତାସଂଭବବିଜ୍ଞାନସଂସିଦ୍ଧାଦ୍ୱୟତାରକମ୍ ।

ତାରକଂ ବ୍ରହ୍ମେତି ଗୀତଂ ବନ୍ଧେ ଶ୍ରୀରାଭବୈଭବମ୍ ॥

ଓଁ ପୂର୍ଣ୍ଣମଦଃ ପୂର୍ଣ୍ଣମିଦଂ ପୂର୍ଣ୍ଣାତ୍-ପୂର୍ଣ୍ଣମୁଦତ୍ୟତେ ।

ପୂର୍ଣ୍ଣସ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣମାଦାୟ ପୂର୍ଣ୍ଣମେବାବଶିଷ୍ୟତେ ॥

ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ଓଁ ଅଥାତୋଽଦ୍ୱୟତାରକୋପନିଷଦଂ ବ୍ୟାଖ୍ୟାସ୍ୟାମୋ

ୟତୟେ ଜିତେନ୍ଦ୍ରିୟାୟ ଶମଦମାଦିଷଦ୍-ଗୁଣପୂର୍ଣ୍ଣାୟ ।

ଚିସ୍ତ୍ୱରୂପୋଽହମିତି ସଦା ଭବୟନ୍-ସମ୍ୟକ୍ତିମୀଲିତାଃ

କିଂଚିଦ୍ବୁଦ୍ଧୀଲିତାଃସୋ ବାଃହର୍ତ୍ତୃଷ୍ଟ୍ୟା ଭୂଦହରାଦୁପରି

ସଜ୍ଜିଦାନନ୍ଦତେଜଃକୃତରୂପଂ ପରଂ ବ୍ରହ୍ମାବଲୋକୟଂସ୍ତଦ୍ରୂପୋ ଭବତି ।

ଗର୍ଭଜନ୍ମଜରାମରଣସଂସାରମହଦ୍-ଭୟାସଂତାରୟତି ତସ୍ମାତ୍ସାରକମିତି ।

ଜୀବେଶ୍ୱରୌ ମାୟିକୌ ବିଜ୍ଞାୟ ସର୍ବବିଶେଷଂ ନେତି ନେତୀତି ବିଦ୍ୱାୟ

ୟଦବଶିଷ୍ୟତେ ତତଦ୍ୱୟଂ ବ୍ରହ୍ମ ତସ୍ମିନ୍ନୈଽଲକ୍ଷ୍ୟତ୍ରୟାନ୍ୱସଂଧାନଃ କର୍ତ୍ତବ୍ୟଃ ।

ଦେହମଧ୍ୟେ ବ୍ରହ୍ମନାତୀ ସୁଷୁମ୍ନା ସୂକ୍ଷ୍ମରୂପିଣୀ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାଭା ବର୍ତ୍ତତେ ।

ସା ତୁ ମୂଳାଧାରାଦାରଭ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମରନ୍ଧ୍ରଗାମିନୀ ଭବତି ।

ତନ୍ମଧ୍ୟେ ତଟିକ୍ଳୋତିସମାନକାନ୍ତ୍ୟା ମୃଣାଲସୂତ୍ରବସ୍ତୁକ୍ଷ୍ମାଙ୍ଗୀ କୁଣ୍ଡଳିନୀତି ପ୍ରସିଦ୍ଧାଽସ୍ତ୍ରୀ ।

ତାଂ ଦୃଷ୍ଟ୍ୱା ମନସ୍ତୈବ ନରଃ ସର୍ବପାପବିନାଶଦ୍ୱାରା ମୁକ୍ତୋ ଭବତି ।

ଫାଲୋର୍ଧ୍ବଗଲଲାଟବିଶେଷମଣ୍ଡଳେ ନିରନ୍ତରଂ ତେଜସ୍ବାରକୟୋଗବିସ୍ମୁରଣେନ
ପଶ୍ୟତି ଚେହିଞ୍ଜୋ ଭବତି ।

ତର୍ଜନ୍ୟଗ୍ରୋନ୍ମୁଲିତକର୍ଣ୍ଣରନ୍ଧ୍ରଦ୍ବୟେ ତତ୍ର ଫୁଲ୍ଲାରଗଘୋ ଜାୟତେ ।
ତତ୍ର ସ୍ଥିତେ ମନସି ଚକ୍ଷୁର୍ମଧ୍ୟଗତନୀଳଜ୍ୟୋତିଃସ୍ଥଳଂ ବିଲୋକ୍ୟାନ୍ତଦୃଷ୍ଟ୍ୟା
ନିରତିଶୟସୁଖଂ ପ୍ରାପ୍ନୋତି । ଏବଂ ହୃଦୟେ ପଶ୍ୟତି ।
ଏବମନ୍ତର୍ଲକ୍ଷ୍ୟଲକ୍ଷଣଂ ମୁମୁକ୍ଷୁଭିରୁପାସ୍ୟନ୍ ॥

ଅଥ ବହିର୍ଲକ୍ଷ୍ୟଲକ୍ଷଣଂ ନାସିକାଗ୍ରେ ଚତୁର୍ଭିଃ ଷଡ୍ଭିରଷ୍ଟଭିର୍ଦଶଭିଦ୍ବାଦଶଭିଃ କ୍ରମାଦଞ୍ଜୁଲାନ୍ତେ
ନୀଳଦ୍ବ୍ୟୁତିଶ୍ୟାମତ୍ବସ୍ବଚ୍ଛତ୍ରଭଙ୍ଗୀସ୍ଫୁରପ୍ତୀତଶୁକ୍ଳବର୍ଣ୍ଣଦ୍ବୟୋପେତବ୍ୟୋମ
ୟଦି ପଶ୍ୟତି ସ ତୁ ଯୋଗୀ ଭବତି ।
ଚଲଦୃଷ୍ଟ୍ୟା ବ୍ୟୋମଭାଗବୀକ୍ଷିତୁଃ ପୁରୁଷସ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟ୍ୟାଗ୍ରେ ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟୁଷା ବର୍ତତେ ।
ତଦ୍ଦର୍ଶନେନ ଯୋଗୀ ଭବତି ।
ତପ୍ତକାଞ୍ଚିନସଂକାଶଜ୍ୟୋତିର୍ମୟୁଷା ଅପାଙ୍ଗାନ୍ତେ ଭୂମୌ ବା ପଶ୍ୟତି ତଦୃଷ୍ଟିଃ ସ୍ଥିରା ଭବତି ।
ଶିର୍ଷୋପରି ଦ୍ବାଦଶାଙ୍ଗୁଲସମୀକ୍ଷିତୁରମୃତତ୍ବଂ ଭବତି ।
ୟତ୍ର କୁତ୍ର ସ୍ଥିତସ୍ୟ ଶିରସି ବ୍ୟୋମଜ୍ୟୋତିର୍ଦୃଷ୍ଟଂ ଚେହ୍ନ ତୁ ଯୋଗୀ ଭବତି ॥

ଅଥ ମଧ୍ୟଲକ୍ଷ୍ୟଲକ୍ଷଣଂ
ପ୍ରାତଶ୍ଚିତ୍ରାଦିବର୍ଣ୍ଣାଶଶ୍ଚୟର୍ଯ୍ୟକ୍ରବଦ୍ବହ୍ନିଜ୍ଵାଲାବଲୀବତ୍ତଦ୍ବିହୀନାନ୍ତରିକ୍ଷବପୁଶ୍ୟତି ।
ତଦାକାରାକାରିତୟାଃବତିଷ୍ଠତି ।
ତଦ୍-ଭୂୟୋଦର୍ଶନେନ ଗୁଣରହିତାକାଶଂ ଭବତି ।
ବିସ୍ଫୁରତାରକାକାରସଂଦୀପ୍ୟମାନାଗାତତମୋପମଂ ପରମାକାଶଂ ଭବତି ।
କାଳାନଲସମଦ୍ୟୋତମାନଂ ମହାକାଶଂ ଭବତି ।
ସର୍ବୋକ୍ତସ୍ତପରମଦ୍ବ୍ୟୁତିପ୍ରଦ୍ୟୋତମାନଂ ତତ୍ତ୍ବାକାଶଂ ଭବତି ।
କୋଟିସୂର୍ଯ୍ୟପ୍ରକାଶବୈଭବସଂକାଶଂ ସୂର୍ଯ୍ୟକାଶଂ ଭବତି ।
ଏବଂ ବାହ୍ୟାଭ୍ୟନ୍ତରସ୍ଥବ୍ୟୋମପଞ୍ଚିକଂ ତାରକଲକ୍ଷ୍ୟମ୍ ।

ତଦର୍ଶୀ ବିମୁକ୍ତଫଳସ୍ତାଦୃଶ୍ୟୋପସମାନୋ ଭବତି ।
ତସ୍ମାତ୍ତାରକ ଏବ ଲକ୍ଷ୍ୟମମନସ୍କଫଳପ୍ରଦଂ ଭବତି ।
ତତ୍ତାରକଂ ଦ୍ୱିବିଧଂ ପୂର୍ବାଧିତାରକମୁତ୍ତରାଧିମମନସ୍କଂ ଚେତି ।

ତଦେଷ ଶ୍ଳୋକୋ ଭବେତି —

ତଦ୍ୟୋଗଂ ଚ ଦ୍ୱିଧା ବିଦ୍ଧି ପୂର୍ବୋତ୍ତରବିଧାନତଃ ।
ପୂର୍ବଂ ତୁ ତାରକଂ ବିଦ୍ୟାଦମନସ୍କଂ ତଦୁତ୍ତରମିତି ।

ଅକ୍ଷ୍ୟକ୍ତସ୍ତାରକଯୋଗ୍ଯନ୍ତ୍ରସୂର୍ଯ୍ୟପ୍ରତିଫଳନଂ ଭବତି ।
ତାରକାଭ୍ୟାଂ ସୂର୍ଯ୍ୟଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳଦର୍ଶନଂ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡମିବ
ପିଣ୍ଡାଣ୍ଡଶିରୋମଧ୍ୟସ୍ଥାକାଶେ ରବୀନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳଦ୍ୱିତୟମସ୍ତୀତି ନିଶ୍ଚିତ୍ୟ
ତାରକାଭ୍ୟାଂ ତଦର୍ଶନମାତ୍ରାଣ୍ୟଭୟୈକ୍ୟଦୃଷ୍ଟ୍ୟା ମନୋଯୁକ୍ତଂ ଧ୍ୟାୟେତ୍ ।
ତଦ୍ୟୋଗାତ୍ତାବେ ଇନ୍ଦ୍ରିୟପ୍ରବୃତ୍ତେରନବକାଶାତ୍ ।
ତସ୍ମାଦକ୍ତଦୃଷ୍ଟ୍ୟା ତାରକ ଏବାନ୍ନୁସଂଧେୟଃ ।

ତତ୍ତାରକଂ ଦ୍ୱିବିଧଂ ମୂର୍ତ୍ତିତାରକମମୂର୍ତ୍ତିତାରକଂ ଚେତି ।
ଯଦିନ୍ଦ୍ରିୟାକ୍ତଂ ତନ୍ମୂର୍ତ୍ତିମତ୍ । ଯଦ୍-ଭୂୟୁଗାତୀତଂ ତଦମୂର୍ତ୍ତିମତ୍ ।
ସର୍ବତ୍ରାକ୍ତଃପଦାର୍ଥବିବେଚନେ ମନୋଯୁକ୍ତାଭ୍ୟାସ ଇଷ୍ୟତେ
ତାରକାଭ୍ୟାଂ ତଦୂର୍ଧ୍ୱସ୍ଥସ୍ତଦର୍ଶନାନ୍ମନୋଯୁକ୍ତେନାକ୍ତରୀକ୍ଷଣେନ
ସଜ୍ଜିଦାନନ୍ଦସ୍ୱରୂପଂ ବ୍ରହ୍ମେିବ ।
ତସ୍ମାନ୍ନୁକୂଳେତେଜୋମୟଂ ବ୍ରହ୍ମେତି ସିଦ୍ଧମ୍ ।
ତଦ୍-ବ୍ରହ୍ମ ମନଃସହକାରିଚକ୍ଷୁଷାକ୍ତଦୃଷ୍ଟ୍ୟା ବେଦ୍ୟଂ ଭବତି ।
ଏବମମୂର୍ତ୍ତିତାରକମପି ମନୋଯୁକ୍ତେନ ଚକ୍ଷୁଷୈବ ଦହରାଦିକଂ
ବେଦ୍ୟଂ ଭବତି ରୂପଗ୍ରହଣପ୍ରୟୋଜନସ୍ୟ
ମନଶ୍ଚକ୍ଷୁରଧୀନତ୍ୱାଦ୍ୱାହ୍ୟବଦାକ୍ତରେଽପ୍ୟାତ୍ମମନଶ୍ଚକ୍ଷୁସଂଯୋଗେନୈବ ରୂପଗ୍ରହଣକାୟାଦୟାତ୍ ।
ତସ୍ମାନ୍ମନୋଯୁକ୍ତାକ୍ତଦୃଷ୍ଟିସ୍ତାରକପ୍ରକାଶା ଭବତି ।

ଭୂୟୁଗମଧ୍ୟାବିଲେ ଦୃଷ୍ଟିଂ ତଦ୍ଭାରୋର୍ଧ୍ୱସ୍ଥିତତେଜ ଆବିର୍ଭୂତଂ ତାରକୟୋଗୋ ଭବତି ।
 ତେନ ସହ ମନୋଯୁକ୍ତଂ ତାରକଂ ସୁସଂଯୋଜ୍ୟ ପ୍ରୟତ୍ନେନ
 ଭୂୟୁଗ୍ନଂ ସାବଧାନତୟା କିଂଚିଦ୍ୱର୍ଯ୍ୟମୁତ୍ତମେଷପୟେତ୍ ।
 ଇତି ପୂର୍ବଭାଗୀ ତାରକୟୋଗଃ । ଉତ୍ତରଂ ତ୍ୱମୂର୍ତ୍ତିମଦମନସ୍ତମିତୁ୍ୟତ୍ୟତେ ।
 ତାଲୁମୁଲୋର୍ଧ୍ୱଭାଗେ ମହାନ୍ ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟୁଷୋ ବର୍ତତେ ।
 ତଦ୍ୟୋଗିଭିର୍ଧ୍ୟେୟମ୍ । ତସ୍ମାଦଶିମାଦିସିଦ୍ଧିର୍ଭବତି ।

ଅନ୍ତର୍ବାହ୍ୟଲକ୍ଷ୍ୟେ ଦୃଷ୍ଟୌ ନିମେଷୋନ୍ମେଷବର୍ଜିତାୟାଂ ସତ୍ୟାଂ ସାଂଭବୀ ମୁଦ୍ରା ଭବତି ।
 ତନ୍ମୁଦ୍ରାରୁଦ୍ଧଜ୍ଞାନିନିବାସାଦ୍-ଭୂମିଃ ପବିତ୍ରା ଭବତି ।
 ତଦୃଷ୍ଟ୍ୱା ସର୍ବେ ଲୋକାଃ ପବିତ୍ରା ଭବନ୍ତି ।
 ତାଦୃଶପରମୟୋଗିପୂଜା ଯୁସ୍ୟ ଲଭ୍ୟତେ ସୋଽପି ମୁକ୍ତୋ ଭବତି ।

ଅନ୍ତର୍ଲକ୍ଷ୍ୟଜଲଜ୍ଞେୟାତିଃସ୍ୱରୂପଂ ଭବତି ।
 ପରମଗୁପଦେଶେନ ସହସ୍ରାରେ ଜଲଜ୍ଞେୟାତିର୍ବା ବୁଦ୍ଧିଗୁହାନିହିତଜ୍ଞେୟାତିର୍ବା
 ଷୋଡଶାକ୍ତସ୍ଥତୁରୀୟଚୈତନ୍ୟଂ ବାନ୍ତର୍ଲକ୍ଷ୍ୟଂ ଭବତି ।
 ତଦର୍ଶନଂ ସଦାଚାର୍ଯ୍ୟମୁଲମ୍ ।

ଆଚାର୍ଯ୍ୟୋ ବେଦସଂପନ୍ନୋ ବିଷ୍ଣୁଭକ୍ତୋ ବିମସ୍ତରଃ ।
 ଯୋଗଜ୍ଞୋ ଯୋଗନିଷ୍ଠଶ୍ଚ ସଦା ଯୋଗାତ୍ମକଃ ଶୁଚିଃ ॥

ଗୁରୁଭକ୍ତିସମାୟୁକ୍ତଃ ପୁରୁଷଜ୍ଞୋ ବିଶେଷତଃ ।
 ଏବଂଲକ୍ଷଣସଂପନ୍ନୋ ଗୁରୁରିତ୍ୟଭିଧୀୟତେ ॥
 ଗୁଣବସ୍ତୁକାରଃ ସ୍ୟାଦୁଶବସ୍ତୁନ୍ନିରୋଧକଃ ।
 ଅକ୍ଷକାରନିରୋଧିତ୍ୱାଦ୍ଗୁରୁରିତ୍ୟଭିଧୀୟତେ ॥

ଗୁରୁରେବ ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ଗୁରୁରେବ ପରା ଗତିଃ ॥

ଗୁରୁରେବ ପରା ବିଦ୍ୟା ଗୁରୁରେବ ପରାୟଣମ୍ ।।

ଗୁରୁରେବ ପରା କାଷ୍ଠା ଗୁରୁରେବ ପରଂ ଧନମ୍ ।
ୟସ୍ମାନ୍ନଦୁପଦେଷ୍ଟାସୌ ତସ୍ମାଦ୍ଗୁରୁତରୋ ଗୁରୁରିତି ।

ୟଃ ସକୃଦୁଚ୍ଚାରୟତି ତସ୍ୟ ସଂସାରମୋଚନଂ ଭବତି ।
ସର୍ବଜନ୍ମକୃତଂ ପାପଂ ତତ୍ସକ୍ଷଣାଦେବ ନଶ୍ୟତି ।
ସର୍ବାନ୍-କାମାନବାପ୍ନୋତି । ସର୍ବପୁରୁଷାର୍ଥସିଦ୍ଧିର୍ଭବତି ।
ୟ ଏବଂ ବେଦେତ୍ୟପନିଷତ୍ ।। ୧ ।।

ଓଁ ପୂର୍ଣ୍ଣମଦଃ ପୂର୍ଣ୍ଣମିଦଂ ପୂର୍ଣ୍ଣାତ୍-ପୂର୍ଣ୍ଣମୁଦତ୍ୟତେ ।
ପୂର୍ଣ୍ଣସ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣମାଦାୟ ପୂର୍ଣ୍ଣମେବାବଶିଷ୍ୟତେ ।।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ।।

।। ଇତି ଅଦ୍ୱୟତାରକୋପନିଷତ୍ସମାପ୍ତା ।।

